

تحلیل گزارش بودجه شهرداری تبریز

از منظر مدیریت یکپارچه شهری و حکمرانی داده محور

تحلیل متن مذاکرات صحن جلسه ۲۶۶ شورای اسلامی شهر تبریز

گزارش ۱-۹-۲۰۴

شماره: ۶۹-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۴/۲/۳۱

متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctbz.tabriz.ir قابل دریافت است.
آدرس: بزرگراه پاسداران، ورودی فرشته جنوبی، ساختمان شورا، ضلع شرقی طبقه اول

 RCTBZ.TABRIZ.IR

 RCTABRIZ_IR

 RCTABRIZ

 RCTABRIZ

 RCTABRIZ

 RCTABRIZ

بسیار عالی

عنوان اصلی: تحلیل گزارش بودجه شهرداری تبریز از منظر مدیریت یکپارچه شهری و حکمرانی داده‌محور

عنوان فرعی: تحلیل متن مذاکرات صحن جلسه ۲۶۶ شورای اسلامی شهر تبریز

پدیدآور: حمید عباسی شکوهی

ناظر: معاونت پژوهشی مرکز

نوع و شماره گزارش: داده‌کاوی (۱-۹-۲۰۴)

شماره: ۶۹-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۴/۲/۳۱

متن (PDF) از طریق سایت مرکز قابل دریافت است

این متن در پرتال جامع مطالعات شهری ایران بارگذاری شده است

دریافت نظر و پیشنهاد: rctc@tabriz.ir | ۰۴۱-۲۱۰۴۰۹۰۰

آدرس: بزرگراه پاسداران، ورودی فرشته جنوبی، ساختمان شورا، ضلع شرقی طبقه اول

هدف کلی گزارش

۱

- این تحلیل با استفاده از سامانه ترندا و هوش مصنوعی با دو هدف نوشته شده است:
- ارزیابی کیفیت حکمرانی مالی و نهادی در شهرداری تبریز بر اساس گزارش رسمی بودجه ۱۴۰۳.
- بررسی سازگاری این روند با الگوهای نوین حکمرانی شهری یعنی:
 - مدیریت یکپارچه شهری (Integrated Urban Management)
 - حکمرانی مبتنی بر داده (Data-Driven Governance)

بخش اول: تحلیل از منظر مدیریت یکپارچه شهری

مفهوم مدیریت یکپارچه یعنی:

- همه اجزای شهرداری (مالی، عمرانی، فرهنگی، اجتماعی و ...) به صورت هماهنگ، غیرموازی و بدون تعارض عمل کنند.
- همه مناطق شهری به طور منصفانه از منابع بهره‌مند شوند.
- شورا و شهرداری با هم در اولویت‌گذاری هم‌نظر باشند.

ارزیابی در گزارش:

نکات مثبت:

- وجود گزارش‌گیری منظم و رسمی
- سهم بالای پروژه‌های عمرانی

چالش‌ها:

- اجرای پروژه‌هایی با درصد افزایش یا کاهش بودجه، نشانه نبود هماهنگی است.
- کاهش بودجه محیط زیست، خدمات شهری و عدم تعادل منطقه‌ای نشان‌دهنده ضعف در توازن منابع است.
- فروش املاک در برخی مناطق فراتر از مجوز شورا بوده (عدم رعایت قواعد فضایی بودجه‌ریزی).

بخش دوم: تحلیل از منظر حکمرانی داده‌محور

مفهوم: در حکمرانی داده‌محور، همه تصمیمات مهم باید مبتنی بر داده‌های دقیق، به‌روز، متصل و قابل تحلیل باشند. ارزیابی در گزارش:

نکته مثبت: ارائه درصد تحقق بودجه، سهم عوارض، و نسبت هزینه‌های جاری و عمرانی

چالش‌ها:

- داده‌ها خام هستند و فاقد تحلیل‌های پشتیبان یا مدل تصمیم‌گیری‌اند.
- سامانه‌ای مثل سینا هنوز به حوزه‌های گوناگون شهرداری تبریز راه نیافته و داده‌ها یکپارچه نیستند (سیستم جزیره‌ای است).
- شورا داشبوردهای تحلیلی ندارد که بتواند تصمیم‌سازی فوری انجام دهد.
- مشارکت شهروندان در انتخاب اولویت‌های بودجه‌ای صفر است.

بخش سوم: جدول تحلیلی وضعیت حکمرانی در کلان شهر تبریز

وضعیت شهرداری تبریز	معیار
ضعیف، ناهماهنگی میان شورا و شهرداری	انسجام نهادی
ناقص، متمرکز و نامتعادل	اولویت‌گذاری پروژه‌ها
موجود، ولی ناقص و غیریکپارچه	زیرساخت داده‌ای
وجود ندارد	مشارکت شهروندان در بودجه‌ریزی
محدود به آمار، بدون تحلیل سیاستی	شفافیت در تصمیم‌سازی

بخش چهارم: پیشنهاد‌های راهبردی (پیشنهاد‌هایی برای اصلاح ساختاری در نظام بودجه‌ریزی و حکمرانی شهری)

- ۱) امکان سنجی فنی بهره‌برداری از سامانه‌هایی نظیر «سیبنا»
 - بررسی و امکان سنجی بهره‌برداری از سامانه و اتصال آن به سیستم‌های مالی، عمرانی و نظارتی
 - حذف رویکرد شخص‌محور و تبدیل آن به داشبورد مرکزی تحلیلی
- ۲) ایجاد بودجه‌ریزی مشارکتی
 - استفاده از نظر مردم از طریق اپلیکیشن، نظرسنجی، پیامک یا سامانه شفافیت شهری
 - استفاده از VGI (اطلاعات مکانی داوطلبانه) برای تحلیل نیازهای مناطق مختلف شهر
- ۳) استفاده از ابزارهای تحلیل پیشرفته
 - استفاده از هوش مصنوعی برای تحلیل روند هزینه‌ها، شناسایی پروژه‌های پرریسک، و تخمین هزینه‌های آینده
 - نصب داشبوردهای تحلیلی در شورا و شهرداری تبریز
- ۴) ایجاد نهاد شفافیت مالی شهری
 - زیر نظر شورای اسلامی شهر تبریز با وظیفه تحلیل داده‌ها، شفاف‌سازی قراردادهای و اطلاع‌رسانی عمومی

نظر رسمی	اظهار نظر رسمی مرکز در موارد ارجاعی از طرف شورای اسلامی شهر یا شهرداری تبریز
دیدگاه	دیدگاه مرکز در موارد جاری شهری و نقد عملکرد و فعالیت‌های شهرداری و سایر دستگاه‌های اجرایی
گزارش تخصصی	گزارش تخصصی مستخرج از کمیته‌ها، گروه‌های کانونی یا نشست‌ها
انتقال دانش	ارسال مطالب گزیده شده یا چکیده مطالب و گزارش‌های سایر مراکز پژوهشی یا نشست‌های خارج از مرکز
یادداشت	اظهار نظر کارشناسی توسط افراد خبره که لزوماً مورد تأیید مرکز نیست
انعکاس	تبیین پیشنهاد، انتظار یا مطالبه کارشناسی یا مردمی
خلاصه مدیریت	خلاصه مدیریتی طرح‌های مطالعاتی انجام شده در مرکز
افکارسنجی	گزارش مستخرج از افکارسنجی عمومی یا موردی
داده‌کاوی	گزارش تولید شده با استفاده از ظرفیت‌های هوش مصنوعی
تجربه مدیریت	گزارش تجربیات حوزه مدیریت شهری سایر شهرهای داخل و خارج کشور یا گزارش تجربه‌نگاری مدیریت شهری
پرسمان	بیان مسئله یا طرح سؤالاتی در خصوص مسائل جاری شهر از مدیریت شهری و درخواست پاسخگویی
شناخت شهر	گزارش شناخت وضع موجود در قالب متن نقشه یا اینفوگرافی
اسناد مرکز	آیین‌نامه‌ها، فرم‌ها، دفترچه‌های راهنما و سایر مستندات مربوط به شیوه فعالیت مرکز

با توجه به هزینه‌های زیست‌محیطی استفاده از کاغذ، متن کلیه اسناد، گزارش‌ها و طرح‌های پژوهشی تهیه شده در مرکز به نشانی: rctbz.tabriz.ir قابل دسترسی است.